

ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Євген Васильович КОБКО,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування Національної
академії внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-3121-0823>*

Кадрове забезпечення включає в себе низку активних дій, які спрямовані на формування професійного складу структур суб'єктів забезпечення національної безпеки держави. Одним із таких дій є добір кандидатів на проходження служби в таких органах. Законом України «Про Службу безпеки України» у ст. 19 передбачено, що до органів Служби безпеки України приймаються на конкурсній, добровільній і договірній основі громадяни України, здатні за діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я ефективно виконувати службові обов'язки. Критерії професійної придатності, зокрема юридичної обізнаності, визначаються кваліфікаційно-нормативними документами, які затверджуються Головою Служби безпеки України. Особи, які претендують на службу в органах Служби безпеки України, до призначення на відповідну посаду подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», та зобов'язані повідомити керівництву органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб. На службу в органи Служби безпеки України не може бути прийнята особа, яка має не погашену або не зняту судимість за вчинення кримінального правопорушення, крім реабілітованої, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією [1].

Подібні вимоги щодо претендентів до служби в окремих суб'єктах забезпечення національної безпеки держави містяться і у інших нормативно-правових актах. Зокрема, в Законі України «Про Національну поліцію» міститься розділ 6, який присвячений добору поліцейських. Встановлено, що на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою відповідно до рівня. Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, з метою визначення стану їхнього здоров'я зобов'язані пройти медичні обстеження, а також перевірку рівня фізичної підготовки, психофізіологічне обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності в установленому порядку [2]. Окремі статті цього Закону присвячені роботі конкурсних комісій. Передбачено, що з метою добору осіб, здатних професійно виконувати

повноваження поліції та посадові обов'язки за відповідною вакантною посадою, у випадках, передбачених цим Законом, проводиться конкурс на службу в поліції та/або на зайняття вакантної посади. Проведення конкурсу здійснюється з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на прийняття на службу та зайняття вакантної посади. Конкурс на службу в поліції обов'язково проводиться серед осіб, які вперше приймаються на службу в поліції з призначенням на посади молодшого складу поліції [2]. Атестація поліцейських, як засіб створення умов для ефективного проходження службової кар'єри професійним складом працівників Національної поліції, проводиться з метою оцінки їхніх ділових, професійних, особистих якостей, освітнього та кваліфікаційного рівнів, фізичної підготовки на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності посадам, а також перспектив їхньої службової кар'єри. Атестація поліцейських проводиться: 1) при призначенні на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без проведення конкурсу; 2) для вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність; 3) для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність [2].

Закон «Про освіту» визначає, що післядипломна освіта передбачає набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої вищої, професійної (професійно-технічної) або фахової передвищої освіти та практичного досвіду. Вона включає: спеціалізацію, перепідготовку, стажування та підвищення кваліфікації як набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань [3]. Згідно Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції підвищення кваліфікації - підвищення рівня готовності працівника поліції до виконання її професійних завдань та обов'язків або набуття особою здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки шляхом набуття нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань [4]. Положенням встановлено, що працівники поліції направляються на підвищення кваліфікації за потребою, але не рідше одного разу на 3 роки, а також перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду, ніж займає. Підвищення кваліфікації працівників поліції здійснюється за такими видами: підвищення кваліфікації за професійними програмами (довгострокове) - проводиться для працівників поліції, яких зараховано до кадрового резерву; короткострокове підвищення кваліфікації (спеціалізовані навчальні курси, тематичні семінари, семінари-практикуми, семінари-тренінги, інші види). Тривалість довгострокового підвищення кваліфікації визначається програмою обсягом не менше 72 академічних годин [4].

Важливим елементом кадрового напрямку організації забезпечення національної безпеки є соціальний захист осіб, які проходять службу у складі суб'єктів забезпечення національної безпеки держави. Відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» соціальний захист військовослужбовців - діяльність (функція) держави, спрямована на встановлення системи правових і

соціальних гарантій, що забезпечують реалізацію конституційних прав і свобод, задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців відповідно до особливого виду їх службової діяльності, статусу в суспільстві, підтримання соціальної стабільності у військовому середовищі. Це право на забезпечення військовослужбовців у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, у старості, а також в інших випадках, передбачених законом. Норми цього Закону розповсюджуються на значну категорію осіб: військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, які проходять військову службу на території України, і військовослужбовців зазначених вище військових формувань та правоохоронних органів - громадян України, які виконують військовий обов'язок за межами України, та членів їх сімей; військовослужбовців, які стали особами з інвалідністю внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням військової служби, чи внаслідок захворювання після звільнення їх з військової служби, пов'язаного з проходженням військової служби, та членів їх сімей, а також членів сімей військовослужбовців, які загинули, померли чи пропали безвісти; військовозобов'язаних та резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, і членів їх сімей; членів добровольчих формувань територіальних громад під час їх участі у заходах підготовки добровольчих формувань територіальних громад, а також виконання ними завдань територіальної оборони України [5].

Підсумовуючи викладене стосовно організаційно-кадрових засад забезпечення національної безпеки держави, доцільно зазначити, що кадрове забезпечення як складова організаційних засад забезпечення національної безпеки держави має на меті створення всіх необхідних умов для належного виконання завдань суб'єктами забезпечення національної безпеки держави, шляхом залучення до організаційних структур системи суб'єктів забезпечення національної безпеки держави професійними та кваліфікованими кадрами, мотивування до якісного виконання поставлених перед ними функціональних обов'язків, у тому числі через створення умов для професійного розвитку та належного матеріального забезпечення умов їх праці та життєдіяльності, а також належного рівня соціального захисту.

Список використаних джерел:

1. Про Службу безпеки України. Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27, ст.382
2. Про Національну поліцію / Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII
3. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради, 2017, № 38-39, ст.380
4. Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24.12.2015. № 1625. Офіційний вісник України 2016 р., № 11, стор. 173, стаття 485
5. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 15, ст.190